

ARCHIEF ANDRÉ MOMMEN

plaatsingsnummer: M/B 11
inventaris opgemaakt: maart – april 2018

Dacob vzw
Kazernestraat 33
1000 Brussel

www.dacob.be
dacob@skynet.be
02/503 82 19

ARCHIEF ANDRÉ MOMMEN

Inleiding

André Mommen (1945 – 2017) studeerde politieke wetenschappen aan de Nedelandstalige afdeling van de ULB. In 1969 ging hij in Nederland aan de slag als vormingswerker bij het *Vormingswerk Jongvolwassenen* (VJV). Vanaf midden jaren 1970 zette hij zijn onderzoek verder aan de VUB bij o.a. Marcel Liebman bij wie hij in 1976 de doctoraatstitel behaalde met een thesis over de heterogene ideologische achtergrond van de vroege Belgische Werkliedenpartij. Nadien werd hij docent aan de Universiteit van Amsterdam en was hij tevens gastprofessor aan de Universiteit van Aix-Marseille. Mommen was een vruchtbaar schrijver en publiceerde naast talloze wetenschappelijke artikels, o.a. *In De Nieuwe* en het *Tijdschrift voor Diplomatie*. Daarnaast was hij jarenlang de hoofdredacteur van het *Vlaams Marxistische Tijdschrift* (VMT).

Zijn voornaamste publicaties zijn:

- De strategie van het politiserend vormingswerk. Een marxistische analyse, Samsom, 1979.
- De Belgische Werkliedenpartij 1880-1914, Masereelfonds, 1980.
- De teloorgang van de Belgische bourgeoisie, Kritak, 1982.
- The Belgian Economy in the Twentieth Century, Routledge, 1994.
- (als redacteur) Liberalization in the Developing World, Routledge, 1996.
- (als redacteur) Regionalization and Globalization in the Modern World Economy, Routledge, 1998.
- Eens komt de grote crisis van het kapitalisme. Leven en werk van Jenö Varga, Imavo, 2002.
- Stalin's Economist: : The Economic Contributions of Jenö Varga, Routledge, 2011.

Het archief

Hoewel André Mommen een poging heeft gedaan om het archief in te delen was het bijzonder heterogeen. Het bestaat voornamelijk uit stukken die door de jaren heen aan Dacob werden geschonken. Naast een reeks eigen teksten en manuscripten bevat het voornamelijk stukken die betrekking hebben op het VMT en IMAVO vzw.

De artikels die zijn verschenen in het VMT werden verwijderd uit het archief gezien ze geen historische- of inhoudelijke meerwaarde bevatten. Er werd bij het ordenen een onderscheid gemaakt tussen de verslagen van vergaderingen van het VMT en die van IMAVO, hoewel deze elkaar vaak overlappen. Hetzelfde geldt voor briefwisseling en e-mailverkeer. Voor aanvullende stukken in verband met het VMT en de werking van IMAVO vzw verwijzen we naar het nog te ontsluiten archief van IMAVO vzw in DACOB.

DE INVENTARIS

1. Manuscripten van verschenen en niet gepubliceerde boeken van André Mommen

- Manuscript 'Neoliberalisme in België'. Bevat een handgeschreven versie en een uitgeprint exemplaar met handgeschreven opmerkingen, z.d. 1 omslag.
- Manuscript over werkloosheid in België met bijhorende brief en opmerkingen van de Uitgeverij SUA Amsterdam, april 1990. 1 omslag.
- Manuscript 'De teloorgang van de Belgische bourgeoisie'. Bevat ook handgeschreven opmerkingen en aanvullende stukken, z.d. 2 pakken. (Verscheen als: 'De teloorgang van de Belgische bourgeoisie', Kritak: Leuven, 1982, 186 p. ISBN: 9063030754). Bijgevoegd: dossier 'De teloorgang van de Belgische Bourgeoisie' met handgeschreven aanvullingen en correspondentie met verschillende uitgevers, circa 1982. 1 omslag.
- Voorstellen voor een boek: 'Belgische socialisten en Marxistische intellectuelen'; uitgeverij Pelckmans. Bevat ook briefwisseling over de publicatie, circa 1980. 1 omslag.
- Voorstellen voor een nieuwe publicatie met als titel 'Boek 3' Bevat ook briefwisseling en artikels die al dan niet eerder zijn verschenen, circa 1998. 1 doos.
- 'Jenö Varga (1879 – 1964): Stalins trouwe adviseur', z.d.1 pak (N.B.: bevat verbeteringen; wordt aangeduid als de laatste versie van het boek).
- 'De werkloosheid in België. Het onoplosbare probleem van de jaren 1980'. Ongepubliceerd manuscript, 1989. 1 stuk.

2. Al dan niet gepubliceerde artikels en boekbesprekingen van André Mommen (zie ook 5. en 8.)

- Uitgeprint exemplaar van het artikel 'Economische groei zonder dalende werkloosheid. Een nieuw verdriet van België?'. 12 p.
- 'Liberalism, nationalism and democracy. A model for Russia?' 'Paper presented at the international conference 'Problem of Value in the Dialogue of Cultures' (February 1-3, 1995) Center for Russian Philosophy. University of Nizhny Novgorod (Russia). 20 p.
- 'L'État, l'accumulation du capital et la lutte des classes en Belgique (1945-1960)' verschenen in Contradictions, n°23-24, 1980, p. 217 – 238.
- Verslag van de Vereniging voor Politieke Economie, VVPE Kongres 1988. '1973 – 1988: vijftien jaar economische crisis?' VUGHT 4, 5 juni 1988. Met o.a. bijdragen van A. Mommen.
- 'De politiek van industriële aanpassing in België (1981-1987)'. 14 p.
- 'Een voorbeeld van neo-liberale aanpassingspolitiek: de regeringen Martens V en VI (1981-1986)'. (N.B.: bevat aanvullingen en verbeteringen). 1 omslag.
- 'De historische basis van het reformisme in het Belgische Socialisme', z.d. met aanvullingen en verbeteringen. 1 omslag.
- 'De uitsluiting als wapen van het patronale tegenoffensief', z.d. 5 p.
- Uitgeprint hoofdstuk met annotaties 'Rol, functie en betekenis van de staat', z.d.6 p.
- Een bundel 'modelteksten' voor voordrachten voor het Masereelfonds over 'de arbeidersbeweging', z.d. 1 omslag.
- Kopie van artikel verschenen in Socialisme en Democratie, 1973, 7/8, p. 319-327: 'In België hernieuwde belangstelling voor Hendrik de Man'. Bijgevoegd boekbesprekingen over een nieuwe publicatie i.v.m. Hendrik de Man; 1 omslag.
- Dossier van het colloquium 'De aktualiteit van Karl Marx' gehouden op 24, 25 en 26 november 1983 aan de VUB met o.a. de bijdrage van André Mommen: 'de receptie van het marxisme in de Belgische arbeidersbeweging (1890-1933)'. 1 pak.
- 'Regime changes in a globalizing world', CEPS (Center for Economic and Political Studies) Occasional papers – Amsterdam, z.d. 38 p.
- 'Russia's Response to Globalization', z.d. 1 omslag.

- 'Prospects and Dilemmas of the Welfare State: Germany, Austria and Egypt', *International Journal of Political Economy*, summer 2002, vol 32 n°2. Ed. Alex E. Fernández Jilberto & André Mommen. 1 omslag.
- 'Een eerste marxistische stroming in de Belgische Werklieden Partij', z.d. 20 p.
- 'Reagan en nieuw rechts', z.d. 24 p.
- Boekbespreking 'Gilbert Badia: Rosa Luxemburg. Journaliste. Polémiste. Révolutionnaire. Paris, Éditions Sociales', 1975, 930 blz, z.d. 3 p.
- 'De jonge Vandervelde en Marx', z.d. 16 p.
- 'Leon Trotsky en de marxistische literatuurkritiek', z.d. 10 p.
- 'Michel Bakoenin. Aspecten van zijn werk in het kader van het anarchisme', z.d. 8 p.
- 'Louthat/Charsky en het revolutionaire toneel', z.d. 8 p.
- 'Federalism at Bay? An essay on the historical roots of the federal state', z.d. 1 omslag.
- Boekbespreking 'Bernard Dandois, 'Entre Marx & Bakounine. Correspondance présentée et annotée par Bernard Dandois', Maspero, Paris, 1974, 316pp.' 3 p.
- Boekbespreking door André Mommen van 'Spillmann Charles. Otto Lang 1836-1936. Sozialismus und Individuum. Bern&Frankfurt/M, 1974; één deel in 12, 140 blz'. 3 p.
- 'Dostoevsky and Tolstoy. Two prophetic writers between East and West', z.d. 1 omslag.
- Dossier met diverse manuscripten omtrent 'Hungry for Oil: China's strategic alliance with Russia', 2005 -2006. 1 omslag.
- 'Gesprekken over de Jonge Socialisten en het Scholings- en vormingswerk', z.d. 14 p. Bijgevoegd: briefwisseling met Partij van de Arbeid (NL) die dit artikel wil publiceren.
- 'Van Stalinisme naar Eurokommunisme? Een analyse van de ideologische evolutie van de Kommunistische Partij van België (KPB) na 1945, oktober 1978. 26 p. Verschenen naar aanleiding van de Konferentie van Marxistische Historici, 1979.
- Boekbespreking 'Ruge (Wolfgang). Die USA und die Grosse Sozialistische Oktoberrevolution (1917-1920)', 1975. 2p.
- Voorbereidingen voor een Franstalige publicatie 'Contradictions' naar aanleiding van 150 jaar België, november 1978 – 1980. 1 omslag.
- 'Het Rapacki- en Gomulka-plan', collegewerk Prof. H. Fayat; 1967 – 1968. 1 omslag.
- 'De grensgeschillen tussen China en Rusland', collegewerk Prof. H. Fayat; 1968 – 1969; 1 omslag.
- Studie over het welzijnswerk in Nederland, z.d. 1 omslag.
- 'Een verraden Plan van de Arbeid? Jenő Varga contra Hendrik de Man. Met in bijlage een niet eerder gepubliceerde tekst van Jenő Varga.', CEPS, februari 2010, Maarsen, ISBN 97890 7988509. 96p. (N.B.: bevat handgeschreven verbeteringen).
- 'China's hunger for oil', z.d. 7 p. (N.B.: verschenen in het VMT?)
- 'Boeken over Chávez', z.d. 3 p. (N.B.: verschenen in het VMT?)
- 'Hungary's neoliberal revolution: a succes story of capitalist globalization?', z.d. 6 p.
- Losse hoofdstukken (hoofdstukken 6, 7 en 8) van een boek te verschijnen bij Routledge, circa 2004. 1 omslag.
- 'Een Duitse geest van Hendrik De Man versus Gramsci en Mariátegui', z.d. 19 p.
- Losse handgeschreven notities en teksten, z.d. 1 omslag.
- Tekst van André Mommen in het Russisch (Cyrillisch schrift), circa 2001. 4 p.
- 'A view from the West: Russia's security problems and moral obligations in the globalization era', z.d. 9 p.
- 'Putin's bid for power: the end of Russia's federalism', z.d. 1 omslag.
- 'Labour in the era of globalization', z.d. 93 p.
- 'Hongarije: documentatiemap – studiereis IMAVO, 23-27 mei 2007. Culturele gedeelte'. 1 omslag.
- Notities getiteld 'Generale affaire', 14 april 1988. 1 schrift.
- 'Jenő Varga, the sixth congress of the comintern and Bukharin's fall', z.d. 48 p.
- 'Jenő Varga, the Krestintern and the agrarian question', CEPS, Maarsen, May 2009. 32 p.
- 'Uittreksels Empire' met handgeschreven nota's, z.d. 1 deel.

- 'The neoliberal development agenda or the white man's burden revisited: paper printed to Transforma #5', 5th Transdisciplinary Forum Magdeburg July 10-12, 2009". 14 p.
- Paper voor het 4de Marx Congres, 29 september tot 2 oktober: 'Responses to Globalization. The great transformation revisited'. 29 p. Bijgevoegd: documenten met algemene informatie over het congres en zijn sprekers, september – oktober 2004. 1 omslag.
- 'De hongaarse weg naar het neo-liberalisme', circa 1998. 1 omslag.
- 'How a leading dutch Spinozist became a Nazi: some notes on Dr. Johan Herman Carp (1893 – 1979)', paper voor het 6de internationale Marx Congres, 22 – 25 september 2010. 1 omslag.
- Artikel over het Belgische koningshuis, zonder titel, z.d. 1 omslag.
- 'Stalin's economist, The Economic Contributions of Jenö Varga', Routledge, London and New York, Routledge studies in the history of economics, n° 127, 2011, xxii er 275pp. 19 p.
- 'Federalism and the national State. The case of Belgium', 1992. 38 p.
- 'De Erkenning van de Sovjet-Unie door België. Proefschrift tot het bekomen van de graad van licentiaat in de politieke en diplomatieke wetenschappen', 1968 – 1969, Vrije Universiteit Brussel; 246 p.

3. Teksten van derden

- Rik Coolsaet, 'SEVI-dossier. Overleeft de Sovjetunie Mikhail Gorbatsjov?', november 1986. 40 p. Met handgeschreven aantekeningen van André Mommen. 1 omslag.
- Maurice Andreu, 'Boekbespreking: Satin's Economist. The Economic Contributions of Jenö Varga', Londen en New York: Routledge, 2011, xxii – 275 p. 1 omslag.
- Alain Meynen, 'De KPB, het stalinisme en de Belgische anomalie', z.d. 1 omslag.
- Opmerkingen van Marcel Maes 'Terug in herinnering brengen', z.d. 1 omslag.

4. Deelname aan congressen

4.1. *Het zesde Marx-Congres in Nanterre over crises, opstanden en utopieën*

- Beknopte verslagen door A. Mommen over het zesde Marx-Congres te Nanterre, 22 – 25 september 2010. 2 stukken.
- Programmaboekjes van het Marx-Congres, 22 – 25 september 2010 en lijsten met de tussenkomsten. 4 stukken.

4.2. *Global Capitalism and Transnational Class Formation*

- Conference Program Global Capitalism and Transnational Class Formation, 16 – 18 september 2011. 1 stuk.
- Conference paper van A. Mommen 'The transformation process of Belgian capitalism and the rise of Flemish populism', 17 en 18 september 2011 – Praag. 1 stuk.
- Conference schedule Global Capitalism and Transnational Class Formation, 17 en 18 september – Praag. 1 stuk.

4.3. *Andere*

- Voorbereidende notities en uitnodiging voor het Colloquium 'Ernest Mandel: rebel tussen droom en daad', 5 mei 2007 – Antwerpen. 1 omslag.
- Dossier Colloquium 'Bedrijfsconflicten en syndicale strategie' bevat o.a. teksten, programma en persknipsels, 18 november 2006 – Brussel. 1 omslag.
- Dossier 'Conferentie Benerus' met o.a. programma, uitnodiging en teksten, 7 – 8 mei 1987 – Rotterdam. 1 omslag.
- Dossier 'Colloquium 10 jaar na de Muur' met o.a. programma, teksten en uitnodiging, 20

november 1999 – Gent. 1 omslag.

- Programma van het colloquium 'Links en zijn problematische relatie met de Europese Unie', 5 mei 2007 – Brussel. 3 p.
- Programma en overzicht van deelnemers van het 'Colloquium n.a.v. 90 jaar Oktoberrevolutie: de oktoberrevolutie vandaag', 20 oktober 2007. 1 omslag.
- Dossier 'Fascisme: 1920 – 1940': briefwisseling over deelname aan een conferentie met als thema maatschappijgeschiedenis van Nederland van de jaren 1930, circa 1977. 1 omslag. (N.B.: bevat ook de bijdrage van A. Mommen).
- Dossier 'Sienjaal': dossier met stukken betreffende een vormingsweekend georganiseerd door het Masereelfonds rond het project 'Coppieters-De Batselier', juli 1996. 1 omslag.
- Uitnodigingen voor andere conferenties en colloquia. 1 omslag.
- Notities en teksten voor het 'Séminaire international. Ecoles, formation et itinéraires militants dans le monde communiste'. Bijgevoegd: diskette met bijdrage van José Gotovitch op het seminarie, december 2003. 1 omslag.
- Dossier 'Politicologenetmaal 2004. Programma Workshop 8: "Hegemonie en 'Global Governance" in de huidige wereldeconomie', mei 2004. 1 pak.

5. Redactie Vlaams Marxistisch Tijdschrift (VMT) en briefwisseling

- Dossier 'VMT' samengesteld door A. Mommen met briefwisseling over de redactie van het VMT; bevat ook enkele al dan niet verschenen teksten van André Mommen en uitnodigingen om deel te nemen aan colloquia, 1987 – 1998. 1 omslag.
- 'Het Vredesproces in het Midden-Oosten. Processie van Echternach of Via Dolorosa?' door Lucas Cathérine, circa 2000. 1 omslag. (N.B.: verscheen ook in De Standaard, 21 oktober 2000).
- Uitnodigingen voor de redactieraad van het VMT met bijhorende overzichten van bijdragen en inhoud van diverse VMT nummers, 2001 – 2008; 1 pak. (N.B.: heel gevarieerd en onvolledig, bevat ook e-mailverkeer met discussies over de inhoud).
- Nota's van redactieleden onder de noemer 'huiswerk' over wat het VMT voor hen betekent, z.d. 3 stukken.
- Ontwerp voor het organiseren van een 'Ronde Tafel van Socialisten', z.d.. 2 p.
- 'In Memoriam Willy Minnebo' voor het VMT door Koen Calliauw, 2012. 3 p.
- Artikels met bijhorende opmerkingen en verbeteringen van A. Mommen verschenen in het VMT, z.d. 1 omslag.
- 'Louis Althussers lezing van Het Kapitaal – Jacques Bidet' door Jos Wolles, z.d. 26 p.

6. IMAVO vzw (Instituut voor Marxistische Vorming): beheer, richtlijnen en werkverslagen

- Programma en informatie over de Studiereis Berlijn door IMAVO georganiseerd, november 1994. 1 omslag.
- Uitnodiging om deel te nemen aan de Raad van Beheer van IMAVO met bijhorende planning voor 2001 en een financieel verslag van het jaar 2000, september 2000. 1 omslag.
- Uitnodigingen voor deelname aan de algemene vergadering van IMAVO, 2001 – 2008. 1 pak. (N.B.: onvolledig, bevat ook boekhoudkundige stukken en werkingsverslagen).
- Werkingsverslag van IMAVO vzw voor het ministerie (?), 2004; 1 pak.
- Werkingsverslag en begroting IMAVO 2005, oktober 2005. 1 pak (N.B.: onvolledig)
- Uitnodiging voor deelname aan de Raad van Bestuur van IMAVO en bijhorend werkingsverslag 2006 een planning werkjaar 2007, september 2006. 1 pak.
- Boekhoudkundige stukken: afrekening 2007 en begroting 2008. 1 pak. (N.B.: onvolledig).
- Dossier met ingevuld 'sjabloon evaluatiebezoek bewegingen' en 'toelichtingsnota werking IMAVO in functie van het evaluatiebezoek, november 2008. 1 pak.
- Dossier met het evaluatieverslag van IMAVO door het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor

Jeugd en Volwassenen, november 2008. 1 omslag.

– Dossier met begroting en werkingsverslag van IMAVO, 2008 – 2009 en uitnodiging om deel te nemen aan de Algemene Ledenvergadering, maart 2009. 1 omslag.

– Uitnodiging en verslag van een trefdag rond economie georganiseerd door het Masereelfonds, IMAVO en andere partners, februari 2009. (N.B.: bevat ook handgeschreven nota's van A. Mommen).

– Dossier met begroting en werkingsverslag van IMAVO, 2009-2010 en uitnodiging om deel te nemen aan de algemene ledenvergadering, maart 2010. 1 omslag.

– Nota van Guy Quintelier (coördinator IMAVO – VMT) over de richtlijnen betreffende het bewaren van het archief van IMAVO. Bevat ook e-mailverkeer met Alain Meynen (Dacob) december 2010. 1 omslag.

7. Briefwisseling

– Briefwisseling en e-mails van A. Mommen met andere auteurs of uitgeverijen. Bevat ook enkele stukken van de KP Vlaanderen, 1978 – 2009. 1 omslag.

8. Diverse afzonderlijke dossiers

– Dossier 'Liebman': voornamelijk briefwisseling rond de werking aan de universiteiten en verdedigingen door studenten van hun thesis, jaren 1970. 1 omslag.

– Dossier FMF: briefwisseling met het Frans Masereel Fonds over publicatie van artikels en samenwerkingen, 1978 – 1979; 1 omslag (N.B.: bevat o.a. een verslag van het eerste congres van het FMF over marxistisch vormingswerk). 1 omslag.

– Dossier 'Neoliberalisme boek: correspondentie': bevat voornamelijk briefwisseling over het publiceren van teksten en enkele nota's i.v.m. artikels van A. Mommen, 1985 – 1986. 1 omslag.

– Dossier met persknipsels en briefwisseling met uitgevers rond de publicatie van een artikel over de Belgische economie, 1987 – 1993; 1 omslag.

9. Diverse losse stukken

- Briefwisseling, informatie over reizen en krantenknipsels. 1 pak.